

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXIII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

I РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 20

София, петък, 11 декемврий

1931 г.

21. заседание

Четвъртък, 10 декемврий 1931 година.

(Открито отъ подпредседателя Н. Захариевъ въ 16 ч. 50 м.)

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

	Стр.		Стр.
Отпуски, разрешени на народни представители . . .	385	Законопроекти:	
Питания:		1) за сключване бюджета за 1927/1928 финансова година. (Трето четене)	387
1) отъ народния представител Р. Рангеловъ къмъ министра на вътрешнитъ работи и народното здраве, относно нанесенъ побой надъ народенъ представител въ гр. Шуменъ. (Съобщение) . . .	385	2) за сключване бюджета за 1928/1929 финансова година. (Трето четене)	387
2) отъ народния представител Р. Рангеловъ къмъ министра на войната, относно упражнено насилие надъ членове на Работническата партия. (Съобщение)	385	3) за извънбюджетенъ (свърхсметенъ) кредитъ по бюджета на държавата за 1931/1932 финансова година. (Трето четене)	387
3) отъ народния представител Х. Чолаковъ къмъ министъръ-председателя и министъръ на външнитъ работи и на изповѣданията — пита: какви въпроси сѣ третирали съ отговорнитъ турски държавници въ Ангора, и какви резултати се очакватъ отъ тѣзи разговори. (Съобщение, развиване и отговоръ)	386	4) за признаване офицерскитъ събрания за юридически лица. (Трето четене)	387
Заявление отъ народния представител д-ръ А. Сарафовъ, съ което съобщава, че е заболѣлъ и моли изборътъ въ Кошукавашката избирателна околия да бѣде разгледанъ, когато той оздравѣе и присѣдствува въ Народното събрание. (Съобщение)	385	5) за запазване построенитъ триангулаци и нивелаци знаци отъ Географическия институтъ при Министерството на войната. (Второ четене)	387
		Избори — провѣрка. 1) Разискване на избора, произведенъ въ Егридеренската избирателна околия, и решение: „Да се анкетира изборътъ въ Егридеренската избирателна околия, като анкетната комисиия се съобразява точно съ предписанията на алинея втора на чл. 33 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание“	390
		2) Избиране анкетна комисиия въ съставъ: Борисъ Ецовъ, Анастасъ Капитановъ и Александъръ Пиронковъ, която да анкетира избора въ Егридеренската избирателна околия	397
		Дневенъ редъ за следващото заседание	398

Председателствуващъ Н. Захариевъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито. Присѣдствуватъ нужното число народни представители, заседанието е законно.

(Отъ заседанието отсъдствуватъ следнитъ народни представители: Ангеловъ Боянъ, Ангеловъ Иванъ, Апостоловъ Драгомиръ, Атанасовъ Русенъ, Василевъ Григоръ, Велчевъ Иванъ, Георгиевъ Георги, Данаиловъ Георги, Деневъ Панайотъ, Деневъ Сѣби, Джабарски Стоянъ, Димитровъ д-ръ Димитъръ, Дичевъ Петко, Доброволски Стефанъ, Дойчиновъ Никола, Запряновъ Петко, Илиевъ Илия, Качаковъ Йорданъ, Кемилевъ Никола, Кировъ Стаматъ, Косачевъ Йорданъ, Кършовски Крумъ, Лоловъ Сава, Ляпчевъ Андрей, Маринчевъ Георги, Мустафовъ Али, Нейковъ Димитъръ, Панайотовъ Петъръ, Пиронковъ Александъръ, Пулевъ Стамо, Сапунджиевъ Никола, Сарафовъ д-ръ Ангелъ, Станковъ Владимиръ, Статевъ Христо, Тажевъ д-ръ Владимиръ, Ташевъ Димо, Тодоровъ Димитъръ, Томчевъ Ангелъ, Христовъ Димитъръ, Христовъ Трайко, Чачевъ Чачо, Чешмеджиевъ Григоръ и Чирпанлиевъ д-ръ Никола)

Съобщавамъ на Събранието, че бюрото е разрешило отпускъ на следнитъ народни представители:

На г. Чачо Чачевъ — 5 дни;

На г. Стамо Пулевъ — 2 дена;

На г. Николай Алексиевъ — 2 дена;

На г. Петъръ Панайотовъ — 1 день;

На г. Георги Чернооковъ — 1 день;

На г. Драгомиръ Апостоловъ — 3 дни;

На г. молла-Юсеинъ Хайруловъ — 3 дни;

На г. Никола Стамболиевъ — 1 день и

На г. Никола Гавриловъ — 1 день.

Постѣпило е питане отъ народния представител г. Раденко Рангеловъ, къмъ г. министра на вътрешнитъ работи и народното здраве, за нанесенъ побой надъ народенъ представител въ гр. Шуменъ.

Постѣпило е питане отъ сѣщия народенъ представител, г. Раденко Рангеловъ, до г. министра на войната за упражнено насилие надъ членове на Работническата партия.

Тия питання ще бѣдатъ препратени на съответнитъ г. г. министри, за да отговорятъ.

Постѣпило е заявление отъ г. д-ръ Ангелъ Сарафовъ, кошукавашки народенъ представител, съ което съобщава, че е заболѣлъ и моли изборътъ въ Кошукавашката избирателна околия да бѣде разгледанъ, когато той оздравѣе и присѣдствува въ Народното събрание. Понеже се касае за избирателната околия, въ която той е избранъ, това заявление се уважава.

Постъпило е питане от народния представител г. Христо Чолаков до г. министър-председателя и министър на външните работи и изповяданията, съ следното съдържание: (Чете)

„Г. министър-председателю! По повод на Вашето ходене в Ангора, за което Вие имате възможността да съобщите на Камарата, отговаряйки на питането на народния представител Кръстю Пастухов, в нашата и чужда преса се появила много и различни съобщения.

„Ето защо имам честта да Ви помоля да ми отговорите на следното:

„1. Какви въпроси третирахте с отговорните турски държавници в Ангора.

„2. Какви резултати очаквате от тези разговори?“

Г. министър-председателят е готов да отговори на това питане.

Давам думата на запитвача г. Христо Чолаков, за да развие питането си.

Х. Чолаков (з): (Отъ трибулата) Г. г. народни представители! Преди известно време г. министър-председателят, придружен от много видни лица, направи посещение в столицата на Турция, Ангора. За това посещение г. министър-председателят има възможността да предупреди както парламентарната комисия по Министерството на външните работи, така и Народното събрание, по повод на питането, което му беше отправил народният представител г. Кръстю Пастухов.

Пътването на г. министър-председателя в Ангора не можеше да не предизвика един извънредно голям интерес не само в България. В чуждата преса се появи много и различни съобщения, всяко едно от които даваше един или друг характер на посещението, което министър-председателят направи в Ангора.

От друга страна, при своето пътуване министър-председателят, според съобщенията, които имаме ние тук, е имал възможността да бъде в непосредствен контакт както с държавния глава на Турция, Гаази Мустафа Кемал Паша, така и с всички отговорни и видни държавници на нова Турция. Разговорите, които е водил с тях, само по себе си, представляват един твърде голям интерес за Народното събрание, представляват интерес за българското общество, а, естествено, представляват интерес и за Европа.

Въпреки че България е една малка страна по територия, въпреки че тя биде жестоко окастрена от мирните договори, но благодарение на своя жилав народ, благодарение на географическото си положение, което тя има, благодарение на това, че тя е играла и може да играе една голяма роля даже в голямата политика на Европа, естествено е, повтарям, че посещението, което г. министър-председателят направи в Ангора, предизвика един голям интерес.

И аз, интересувайки се от това посещение, моли г. министър-председателя да отговори на въпросите, които му задавам, за да не може това посещение да бъде предмет на догадки в бъдеще, за да не може заинтересовани кръгове, вземайки повод от него, да хвърлят в една или друга посока инсинуации касателно външната политика на България. Доколкото аз разбирам, в бъдеще външната политика на България не може да бъде друга, освен една политика на мир, една политика на разбирателство с всички големи и малки народи, една политика, която, за наше огорчение, ще подчерта пак, не може да се движи вън от задълженията, които различните правителства са поемали след войната за смъртка на България.

Затуй аз моля г. министър-председателя да отговори на поставените му с питането ми въпроси, за да се осветли общественото мнение по характера на неговата мисия, да се осветли общественото мнение по резултатите, които министър-председателят чака и, от друга страна, да може с едно ясно изложение на това, което е станало в Ангора, да се пресунат евентуалните възможности за клюкарстване, за правене догадки от вредно естество за България и за нейната кауза. (Ръкоплъскания от мнозинството)

Председателстващ Н. Захариев: Има думата г. министър-председателят. (Ръкоплъскания от мнозинството)

Министър-председател Н. Мушанов: Г. г. народни представители! Аз заминах за Ангора, направих едно посещение, продикувано, първо, от задължение на вежливост, да се върне визитата, която беше ни направил Негово Превъзходителство Ружди бей, министър на външните работи на съседната намъ република, и, второ, за

да се отзова на любезната покана на Негово Превъзходителство Исмет паша, председател на министерския съвет на турската република. Аз и моите другари, с които заминахме, намерихме тържествен и сърдечен прием в Цариград и особено в Ангора. Там намъ се оказа прием, който ни трогна. Негово Превъзходителство Гаази Мустафа Кемал паша, председателят на министерския съвет г. Исмет паша, председателят на националното събрание г. Кязим паша, министърът на външните работи г. Ружди бей, както и всички ония, с които се срещнахме, проявиха искрени и непринудени чувства на приятелство към нашата страна. Ние бяхме толкоз повече трогнати, г-да, защото срещнахме, че честта, която ни се правеше, не се правеше намъ лично, а се правеше на България, която днес ние имаме честта да представляваме. (Ръкоплъскания от мнозинството)

Съ съседната намъ република ние имаме вече сключени няколко договори: договор за приятелство и арбитраж, договор за установяване, договор за екстрадиция и търговски договор. Турция е единствената държава на Балканите, с която ние сме уредили помежду си почти всички отношения, политически и търговски.

В срещата, която имаме там, обаче, ние тръбваше да се занимаем с въпросите, които възникнаха вследствие прилагането на протокола, който има към един от договорите. Тръбваше да се разреши въпросът за поземелната собственост на ония наши подданици, които напуснаха Мала-Азия; тръбваше да се говори също по въпросите, свързани с поземелната собственост на турците, които се изселиха от новите земи на България.

Вторият въпрос, с който се занимахме, беше въпросът за притежанието на земите на тракийци, които земи са извън Тракия. Третият въпрос, с който се занимахме, беше въпросът за двувластните имоти, особено за тия в Василико и Малко-Търново, които са на турска територия. Това бяха по-главните въпроси, с които ние се занимахме там. Тръбваше да констатирамъ готовността, с която турското правителство, представлявано от уважаемия председател на министерския съвет г. Исмет паша, и министърът на външните работи г. Ружди бей, се отзова да се занимаем с тия въпроси. По общо съгласие ние уредихме една комисия, която ще има да се занимае с окончателното уреждане на тия въпроси, като й се даде правото на *plein pouvoir* да може да разрешава въпросите. Ще искаме тая комисия да я назначимъ по-скоро, за да тури край на тия спорове, които възникнаха от прилагането на протокола.

Друг един въпрос, който ни занима там, беше въпросът за нашите търговски сношения. Вие знаете, че турската република напоследък взе доста крайни протекционни мерки и почти не допуска никакъв внос в границите на Турция. За нас, обаче, както г. председателят на министерския съвет, така и г. министърът на външните работи бяха благосклонни да не приложат тази нова тарифа и да оставят старото положение по отношение на трите артикули, които внасяме в Турция, а именно: за дървения кюмюр, за дървата и за кашкавала, като обещаха също, че ще увеличат контингента им. Ние единствени останахме да се ползуваме от старата тарифа, от старото съглашение и към нас не се приложи общата протекционна система, която турската република в последно време въведе.

По взаимно съгласие ще назначимъ две комисии с задача да изучатъ нуждите на България от известни артикули, които се произвеждат в Турция, и нуждите на Турция от известни артикули, които се произвеждат в България. По този начин, изучавайки взаимно нуждите си, ще може да си разменяваме онези артикули, от които имаме нужди. Тези две комисии ще се назначатъ скоро.

Ние се занимахме и с въпроси от общата политика. И аз съм особено радостен да констатирамъ предъ Народното събрание, че ние констатирахме общност в нашите възгледи, че както политиката на нашата държава, така и политиката на турската република се въодушевява днес от желанието за мир и разбирателство с всички намъ съседни народи. (Ръкоплъскания от мнозинството) Ние срещнахме, че приятелството, което имаме с турската република, ще може да бъде една добра основа за приятелството, което тръбваше да ни свързва с всичките съседни намъ народи, и съм дълбоко убеден, че тоя мир, който ние желаемъ, ще бъде полезен и за общия мир, за който човечеството така жадува в днешното време.

Тези са, г-да, в кратки черти, резултатите от моето посещение в Анкара. Аз дължа тукъ сега, бидейки предъ Народното събрание, да изкажа още веднъжъ бла

годарността си към Негово Превъзходителство Гази Кемал Паша, който със своите чувства и със своята преданост към България ни възхити. (Ръкоплъскания от мнозинството) Мога също да засвидетелствам и приятелските чувства към България на ръководителите на днешната републиканска Турция, особено на сериозния и умен държавник, министър-председателя г. Исмет паша, на г. Кязим паша, председателя на народното събрание, на г. Руджи бей, министър на външните работи, както и на всички ония, с които ние имаме случай да се срещнем. Аз съм особено доволен, че мога така, въ срѣдата на Народното събрание, да им изкажа нашата признателност и благодарност. (Ръкоплъскания от мнозинството)

Председателстващ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Христо Чолаковъ, за да каже дали е доволен от отговора на г. министър-председателя.

Х. Чолаковъ (з): Г. г. народни представители! От изложението, което г. министър-председателят ни направи, се вижда ясно, какво неговото посещение въ Ангора е допринесло твърде много, за да се закрепят у българското правителство неговата установена външна политика на мир и разбирателство съ всички и че ние имаме всичките основания да очакваме от тази политика въ бъдеще добри резултати за нашата държава.

Аз съм напълно доволен от отговора на г. министър-председателя. (Ръкоплъскания от мнозинството)

Председателстващ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Христо Статевъ.

Х. Статевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! След отговора, който уважаемият г. министър-председателят даде на питането на народния представител г. Чолаковъ, аз съм доволен, че веднаж този въпрос влязал вече въ Камарата, той не може да остане така. Добрият резултат от посещението трябва да бъде подчертан съ един днешен редъ на Народното събрание, а, за да можем да приемем такъв днешен редъ, около който съмтам, че цялото Народно събрание ще се обедини, добре е запитвачът г. Чолаковъ да обърне питането си въ запитване.

Председателстващ Н. Захариевъ: Има думата г. министър-председателят.

Министър-председател Н. Мушановъ: Въ нашата работа тук се ръководим от правилника. Никога днешен редъ не се гласува по питане. Аз се надявам, че ние ще имаме случай въ скоро време по някоя интерпелация, след изказване мненията на всички групи, да гласуваме такъв днешен редъ.

Аз разбирам много добрите чувства и желания на г. Статевъ, който повдига този въпрос, но бих молил днешен редъ да не се предлага, защото правилникът не предвижда по питане днешен редъ.

Х. Статевъ (нац. л. о): Аз затуй казахъ, г. Чолаковъ да го обърне въ запитване.

Председателстващ Н. Захариевъ: Пристъпваме към първа точка от днешния редъ — трето четене законопроекта за сключване бюджета за 1927/1928 финансова година.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателстващ Н. Захариевъ: Които приемат на трето четене законопроекта за сключване бюджета за 1927/1928 финансова година, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 8)

Пристъпваме към втора точка от днешния редъ — трето четене законопроекта за сключване бюджета за 1928/1929 финансова година.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателстващ Н. Захариевъ: Които приемат на трето четене законопроекта за сключване бюджета за

1928/1929 финансова година, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 9)

Пристъпваме към трета точка от днешния редъ — трето четене законопроекта за извънбюджетен (свръх-сметен) кредит по бюджета на държавата за 1931/1932 финансова година.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателстващ Н. Захариевъ: Които приемат на трето четене законопроекта за извънбюджетен (свръх-сметен) кредит по бюджета на държавата за 1931/1932 финансова година, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 10)

Пристъпваме към четвърта точка от днешния редъ — трето четене законопроекта за признаване офицерските събрания за юридически лица.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Прочита законопроекта изцѣло, безъ измѣнение)

Председателстващ Н. Захариевъ: Има думата г. министърът на войната.

Министър генерал-лейтенантъ А. Кисовъ: Г. г. народни представители! Снощи се размениха мисли по съдържанието на чл. 1 и някои от голѣмите прависти, които имаме въ Камарата, изказаха мнение, че ще бъде по-добре, ако му се даде друга редакция, годе-долу същата, но по-пълна, по-ясна и по-изчерпателна.

Предлагамъ да се даде следната редакция на алинея първа от чл. 1: (Чете) „Офицерските събрания се признават за юридически лица съ пълна гражданска правоспособност и дееспособност“.

Въ чл. 2 предлагамъ думата „уставъ“ да се замѣни съ думата „правилникъ“.

Ще моля г. г. народните представители да се изкажат по тия измѣнения и ония, които сж съгласни съ тяхъ, да ги гласуватъ.

Председателстващ Н. Захариевъ: Никой не иска думата. Ще гласуваме.

Които приематъ предложението от г. министра на войната измѣнения, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Които приематъ на трето четене законопроекта за признаване офицерските събрания за юридически лица, заедно съ приетите предложения, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 11)

Минаваме към точка пета от днешния редъ — второ четене законопроекта за запазване построените триангулаци и нивелачни знаци изъ царството отъ Географическия институтъ при Министерството на войната.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Чете)

„ЗАКОНЪ“)

за запазване на построените триангулаци и нивелачни знаци изъ царството отъ Географическия институтъ при Министерството на войната“.

Председателстващ Н. Захариевъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, тъй, както се прочете, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретаръ В. Мариновъ (д): (Чете)

„Чл. 1. Географическиятъ институтъ при Министерството на войната за своите измѣрителни нужди си служи съ следните знаци: пирамиди, вежи и нивелачни марки, построени изъ цялото царство. Тѣзи знаци институтътъ предава на общинските управления, въ землището на които сж построени, за да се пазятъ отъ сжщите“.

Председателстващ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 1 отъ законопроекта, тъй, както се прочете, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

* За текста на законопроекта, приетъ на първо четене, вж. прот. Т. I, № 12.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Чете)

„Чл. 2. Общинското управление нарежда, щото състоянието на всички знаци въ землището на общината да се провѣрва поне единъ пътъ въ месеца.

Провѣрката се извършва отъ тѣзи служаци на общината, които общинскиятъ кметъ натовари съ нея, а въ землището на села, които иматъ зам-кметъ, отъ тѣзи, които последниятъ натовари. За натоварването се издава заповѣдъ отъ кмета, която се съобщава на натоварения срещу разписка. Въ общинското управление се държи особено дѣло за книгата по разпорежданията, действията и донесенията по провѣрването и по донесенията за повредитѣ.

Общинскиятъ кметъ, респ. замѣстниците-кметове следятъ за редовното извършване на провѣрката и за своевременното донасяне за повредитѣ въ общинското управление.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Съ този законопроектъ се създаватъ нови задължения за нашитѣ селски и градски общински управления. Изпълнението на тѣзи задължения въ районитѣ на градскитѣ общини ще бѣде много леко, обаче изпълнението имъ въ районитѣ на селскитѣ общини ще бѣде много трудно. Тѣзи знаци, които безспорно иматъ своето значение, сѣ оставени на открито, изложени сѣ както на разрушение отъ стихии, така сѣщо и отъ отдѣлни пакостници. Казано е въ законопроекта, че общинската управа е длъжна да провѣрва опредѣлено число пъти въ годината изправността на тия знаци. Ако общинската управа намѣри тѣзи знаци въ неизправностъ, какви сѣ санкции и послѣдствията отъ това? Ако тѣзи знаци, които често пъти сѣ дървени, изгниятъ, кой ще ги замѣсти? Кой ще се грижи въобще за тѣхното поддържане въ туй състояние, въ което тѣ се предаватъ на общинската властъ? Тя е една особена грижа, която въ закона не е опредѣлена и която е свързана съ разходи, източникитѣ на които сѣщо не сѣ опредѣлени.

Безъ да се простирамъ повече върху този предметъ, считамъ, че законопроектътъ, тѣй както е съставенъ, има една непълнота. Нужно е — съ съгласието на г. военния министъръ — да се прати въ комисията, кѣдето да получи яснота и пълнота по въпроситѣ, които азъ повдигамъ и които не сѣ безъ значение, г. г. народни представители. Повреждането на единъ таквъ знакъ е съпроводено съ санкции за гражданитѣ, съ разходи за общинитѣ и съ отговорностъ за длъжностни лица. Нужно е, следователно, да охранимъ интереситѣ на лицата, които сѣ натоварени съ надзора на тѣзи знаци, безъ да се избѣгва постигане целитѣ на този законъ.

Моля повторно законътъ да бѣде изпратенъ въ комисията.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на войната.

Министъръ генералъ-лейтенантъ А. Кисювъ: Г. г. народни представители! Само по себе си се разбира, че запазването на тѣзи знакове, грижата за поддържането имъ въ изправностъ лежи на Географическия институтъ. Въ чл. 2 се нарежда периодическа провѣрка и периодически донесения за състоянието на тѣзи знаци, за да може съответната служба да си вземе мѣрkitѣ за тѣхното изправление въ случай, че тѣ сѣ повредени било отъ злосторници, било отъ времето, както отбелязва г. Домузчиевъ, защото има нѣкои части, които сѣ дървени и съ течение на времето могатъ да изгниятъ и да се повредятъ. Съ този членъ ние вмѣняваме въ длъжностъ на общинитѣ да иматъ грижата за наблюдението на тѣзи знаци, да правятъ донесения, за да може своевременно Географическиятъ институтъ да вземе мѣрки за тѣхното поправяне или възстановяване въ случай, че бѣдатъ повредени. Но тѣзи знаци въ землището на една община не могатъ да бѣдатъ толкова много, че да създадатъ преголѣми грижи за общината, та да не може последната съ органитъ, съ които тя разполага, да се справи съ туй задължение.

Най-сетне, ако г. Домузчиевъ, ако народното представителство намира, че този законопроектъ има нужда отъ по-основно преглеждане, нѣмамъ нищо противъ това. Както и вчера казахъ, не искамъ да се даде спешностъ на законопроекта, защото предвиждахъ, че може би има нѣкои работи, които ще трѣбва да се попълнятъ или изправятъ.

Така че нека се прати законопроектътъ въ комисията. Но това не прѣчи да го гласуваме сега на второ четене, членъ по членъ, и ако има нѣщо да се поправи, да се поправи допълнително.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Този членъ ще бѣде разгледанъ въ комисията и, евентуално, ще се направятъ необходимитѣ поправки.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Чете)

„Чл. 3. Ако е извършена повреда на знакъ на Географическия институтъ и до 30 дни отъ извършването ѝ не се съобщи това на института, секретаръ-бирникътъ, ако е било донесено на общинското управление за повредата, или кметътъ, респективно замѣстникъ-кметътъ и натоваренитѣ съ провѣрката лица, ако за повредата не е било донесено отъ тѣхъ на общинското управление, се наказватъ съ глоба до 5.000 л.

Общинскиятъ кметъ, респективно замѣстникъ-кметътъ могатъ да се освободятъ отъ отговорността си по предходната алинея, само ако докажатъ, че сѣ изпълнили задължението си по чл. чл. 2 и 3.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 3 тѣй, както се прочете отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство Събранието приема.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Чете)

„Чл. 4. Всѣки умишлено повреденъ знакъ се поправя отъ Географическия институтъ за смѣтка на общината, въ чието землище се намира. Общината внася веднага стойността за поправката въ касата на института по представена ѝ смѣтка отъ управлението на сѣщия. Ако това не стане, сумата се вписва въ бюджета на общината отъ окръжния управителъ служебно.

Общината има право да иска заплатената сума отъ злосторника.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които приематъ чл. 4 тѣй, както се докладва отъ г. секретаря, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретарь В. Мариновъ (д): (Чете)

„Чл. 5. Лицата, виновни въ разваляне или повреждане на знакъ отъ изброенитѣ въ настоящия законъ, се наказватъ съ тъмниченъ затворъ до 1 година или съ глоба до 5.000 л., или съ двѣтъ наказания заедно.

Лицата, които извършватъ това съ намѣрение да увредятъ измѣрването, се наказватъ съ строгъ тъмниченъ затворъ до 5 години и съ глоба отъ петъ до 20.000 л.

Вънъ отъ това, тѣ заплащатъ стойността на поправката.“

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Василь Домузчиевъ.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Г. г. народни представители! Колкото закони въ държавата и колкото членове има въ тия закони, толкова и престѣпления се визира, че се вършатъ въ тая държава. Ако вземете да обърнете вънъ щете законъ, най-накарая ще намѣрите наказания — глоби, глоби, затворъ. Ние всѣки день тукъ ковемъ престѣпници, създаваме условия за престѣпници. Разбирамъ всичкитѣ добри грижи, които трѣбва да се положатъ за запазването на тия знаци. Но ако има повреждане, както се казва въ чл. 4, и кметътъ или пѣдаринътъ своевременно не донесе за нанесенитѣ на тия триангулаци знаци повреди отъ трети лица по какъвто и да било начинъ, най-напредъ има глоба, сетне запиране, а после тъмниченъ затворъ или и двѣтъ заедно — глоба и тъмниченъ затворъ. Азъ считамъ, че тѣзи наказания не съответствуватъ на онѣзи нарушени права, създадени отъ този законъ, нито по реда на нарушението, нито по неговитѣ размѣри. Едно повреждане на единъ знакъ, каквото и да бѣде то, даже умишлено, не може да даде основание да се сложи наказание заради него отъ една до петъ години тъмниченъ затворъ или глоба отъ 5.000 до 20.000 л.; то е равно на наказанието за убийство. Който убие нѣкого въ раздразнено състояние, понася наказание тъмниченъ затворъ отъ единъ день до три години. Ако наказателниятъ законъ за най-голѣмото престѣпление, каквото е отнемане най-голѣмото благо на човѣка, неговия животъ, предвижда наказание отъ единъ

ден до три години, не може въ настоящия случай да сложите за едно престъпление, далеч по-маловажно, наказание от една година до пет години. Ами че това не е бояджийски куп — да прашаш хората да се топят въ него! То е страшно нѣщо! Ние правимъ престъпно обществото, като създаваме закони за възможни и невъзможни престъпления; ние оформяваме престъпленията, ние правимъ въ конкретния случай едно действие престъпно. Азъ съмъ съгласенъ да сложимъ известна санкция, но нека тя бѣде разумна — санкция, която да съответствува на повредата и на голѣмитъ вѣроятности за повреди. Триангулационитъ знаци сѣ оставени безъ надзоръ въ полето, тамъ, гдето сѣ овчарчетата, и може да се случи хора свършено невежи, които не знаятъ тѣхния смисълъ и значение, да отидатъ съ брадва или ножче да дѣлатъ или ще взематъ съ тоягата си да ги бутатъ и събарятъ. За такива простѣпки ние предвиждаме известна санкция. Има ли съответствие между охраненото благо и санкцията, която се налага при повреждането на това благо? Нѣма.

Ето защо, безъ повече да се простирамъ, защото въ тая Камера има 110 души правници, азъ моля г. министра да се съгласи законопроектъ да бѣде пратенъ въ комисията, . . .

А. Буковъ (з): Може и на трето четене да се поправи.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): . . . която да прередактира тоя членъ относно санкциитъ. Санкцията за дадения случай не може да бѣде друга, освенъ глоба и заплащане на причинената повреда. Глобата трѣбва да се движи въ единъ възможенъ за събиране размѣръ, защото да наложишъ глоба 5.000 или 20.000 л. е много лесно, но да я плати този, на когото я налагашъ или да я съберешъ отъ него, е много мъчно. Азъ днесъ и вчера, пѣкъ и по-рано, съмъ присѣствувалъ въ прошетарната комисия, кждето се разглеждатъ заявления за опрощаване на глоби, наложени за употреба на камъчета за запалки или за захаринъ — глоби, достигащи астрономически цифри, които хората не могатъ да платятъ дори и два вѣка да живѣятъ, и ние трѣбва да имъ ги опрощаваме. Наложете глоба 50, 100 или 200 л., но да знаете, че този, на когото я налагате, ще я плати и че ще почувствува, че я плаща. Не трѣбва да налагате глоба 20.000 л., за която предварително сте убедени, че не ще може да я плати нарушителътъ. Обикновено тия знаци ги развалятъ простаци, гамени или злосторници, които нѣматъ нищо — тия триангулационни знаци нѣма да отида да ги развалямъ азъ, който знамъ тѣхното значение.

С. Мошановъ (д. сг) Ако злосторникътъ нѣма нищо, баща му ще плаща.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Ако глобата я трупнемъ върху гърба на бащата, който плаща толкова данъци и има други разходи, той може да извади и да плати най-сетне една по-малка глоба за сина си, но 20.000 л. не може да плати. Такива голѣми глоби сѣ предвидени и при употребяване на камъчета за запалки и на захаринъ. Ще се съгласите, че 20.000 л. глоба за сегашнитъ времена е неплатима. То значи да пишемъ закони не за времето, въ което живѣемъ.

Азъ моля законопроектъ да бѣде изпратенъ въ комисията.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Антонъ Кантарджиевъ.

А. Кантарджиевъ (д): Г. г. народни представители! Вѣрна е констатацията, която прави уважаемиятъ г. Домузчиевъ — че колкото закони имаме, въ всичкитъ ще намѣримъ членове, въ които сѣ предвидени санкции. Вѣрно е отъ друга страна и обстоятелството, че нашето углавно право не е кодифицирано. Не само единъ обикновенъ гражданинъ, но даже ние, които ежедневно боравимъ съ законитъ, не знаемъ вече кое е престъпно и кое не е. Докато по общия наказателенъ законъ едни престъпления се наказватъ съ по-леко наказание, въ други специални закони за сѣщитъ престъпления сѣ предвидени по-тежки наказания. И обратното.

Ето защо, като смѣтамъ, че предложението на г. Домузчиева ще трѣбва да се приеме; като считамъ, отъ друга страна, че г. министърътъ на войната, въ интереса на доброто процедиране и на доброто отправление на рабо-

титъ — да не влизамъ сега въ подробности — нѣма нищо противъ това предложение, азъ моля законопроектъ да се изпрати въ комисията, която да предвиди въ чл. 5 такава санкция, каквато е предвидена въ други закони, т. е. да бѣде поставена въ съгласие съ санкциитъ, предвидени въ наказателния законъ при повреда на чуждъ имотъ. Ако всѣки български гражданинъ е задълженъ по специалния углавенъ законъ да пази частнитъ имоти, чуждитъ имоти, дваждъ повече трѣбва да бѣде задълженъ да пази държавния имотъ. Защото нека признаемъ, че ние, българитъ, още не сме свикнали да пазимъ общия, държавния имотъ, като свой имотъ, не сме свикнали да гледаме на държавното, на общото като свое и да го пазимъ. Затуй нека тукъ не се изказватъ мнения, че ако въ наказателния законъ е предвидена известна санкция за повреда на чуждъ имотъ, за да бѣде чуждиятъ частенъ имотъ запазенъ, санкцията, която трѣбва да бѣде предвидена за повреждането на общия, на държавния имотъ, за да бѣде този имотъ запазенъ, трѣбвало да бѣде по-малка, макаръ, отъ строго юридическа гледна точка, и общиятъ, и държавниятъ имотъ за нарушителя да е чуждъ за него. Не знамъ каква е санкцията въ наказателния законъ за повреда на чуждъ имотъ — глоба ли е или затворъ; нѣмамъ наръжа закона, за да видя.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Санкцията е въ зависимостъ отъ стойността на имота: три месеца, шесть месеца или три години затворъ.

А. Кантарджиевъ (д): Ако санкцията е три месеца или шесть месеца, въ зависимостъ отъ стойността на частната вещь, безспорно е, че санкцията, която трѣбва да се предвиди и да бѣде налагана при повреда на държавенъ имотъ, на държавна вещь — въ случая тия триангулационни знаци, които сѣ разхвърлени по Богданъ, Мусала и Черни връхъ — трѣбва да бѣде много по-голѣма.

В. Домузчиевъ (нац. л. о): Може даже да се каже въ самия законопроектъ: „За повредитъ, причинени на тѣзи знаци, лицата се наказватъ съгласно наказателния законъ“. И това може да стане, но пакъ е въпросъ на обсъждане.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Ради Василевъ.

Р. Василевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Санкцията за повреждането на особени знаци, като тия въ законопроекта, не може да бѣде оная, която е предвидена за повреждане на обикновенъ знакъ. Нашиятъ наказателенъ законъ за повреждане на обикновенъ знакъ — синуръ или нѣкакъвъ знакъ за отдѣляне граници между имоти — наказва съ тъмниченъ затворъ до 3 години; за повреждане на телеграфенъ стълбъ наказанието е сѣщо тъмниченъ затворъ до 3 години. А за повреждане умишлено на знаци, които сѣ свързани съ нашата отбрана, свързани съ бждещи мѣроприятия, като кадастра и комасацията, подготовката за които сега се върши отъ Географическия институтъ, азъ мисля, че ние не можемъ да оставимъ много дребно наказание, което да бѣде като плашило за тия, които си играятъ и повреждатъ тия знаци. За повреди, които нѣкъде могатъ да бждатъ направени умишлено съ целъ да се затрудни една работа, която е твърде важна и въ стопанско отношение, и по отношение на нашата отбрана, санкцията не може да бѣде такава малка, каквато е предвидена въ наказателния законъ за повреда на обикновени знаци. Ето защо оставянето на тая по-тежка санкция въ настоящия законопроектъ азъ смѣтамъ, че е уместно.

Ако има нужда законопроектъ да се прати въ комисията, тамъ можемъ да говоримъ по-подробно по тоя въпросъ и да се съгласимъ на нѣщо. Можемъ да направимъ и друго: да оставимъ, тъй да се каже, единъ толерансъ за налагане на по-голѣмо или по-малко наказание, въ зависимостъ отъ умишъла и злосторството, като се постави, да кажемъ, тъмниченъ затворъ отъ единъ денъ до три години. Но нека има и по-голѣма санкция, която, при тежки повреди, да бѣде прилагана и която да служи като предварителна охрана за тия, които се опитватъ да си играятъ и да повреждатъ тия знаци. Понеже тия знаци, за които говори законопроектъ, иматъ твърде голѣмо обществено значение за страната, ще трѣбва и санкцията за тѣхното повреждане да бѣде по-голѣма отъ оная, която е предвидена въ наказателния законъ за повреждане на обикновени знаци. Така че смѣтамъ, че е уместно поставена една по-тежка санкция въ този законопроектъ.

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Има думата народният представител г. Никола Пждаревъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Азъ взехъ думата да попитамъ г. докладчика какви сж съображенията на комисията да остави тая редакция на чл. 5?

Секретаръ В. Мариновъ (д): Г. г. народни представители! Вчера се прие законопроектьт на първо четене. Комисията не е правила никакви измѣнения. Азъ чета сега законопроекта не въ качеството си на докладчикъ, а въ качеството си на секретаръ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Азъ зададохъ този въпросъ, за да подчертая, че тая практика не може и не бива да намѣри право на гражданство въ Парламента. Законопроектът се прие вчера на първо четене. Редътъ е: надлежната комисия да го разгледа и да възложи на единъ неинъ докладчикъ докладването на законопроекта, прегледанъ и приетъ отъ комисията. Ако това бѣше станало, ние нѣмаше да изпаднемъ въ това положение, въ което сме сега.

Ето защо азъ смѣтамъ, че е една неправилност, дѣто г. секретарътъ се явява да докладва законопроекта, безъ да бѣде докладчикъ на комисията и безъ законопроектьт да е миналъ въ комисията. Тая неправилност ще се изправи, като се изпрати законопроектьт въ комисията.

Сега позволявамъ си да обърна вниманието на комисията върху наказателнитѣ постановления на законопроекта и да я помоля да се занимае съ въпроса: не били било добре наказателнитѣ санкции на този законопроектъ да влѣзатъ въ сила следъ известна дата отъ публикуването на законопроекта? Нека българскитѣ граждани разбератъ, че за известни деяния има наказание, да запомнятъ кои сж тия деяния и, следъ като законътъ бѣде надлежно разгласенъ и чрезъ публикуването му въ „Държавенъ вестникъ“, и чрезъ надлежнитѣ административни власти, тогава вече да считаме нарушителитѣ му за престѣпници и да ги подвеждаме подъ наказание.

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на войната.

Министъръ генералъ-лейтенантъ А. Кисовъ: На пръвъ погледъ, може би, прави впечатление, че санкциитѣ, предвидени въ законопроекта за повредитѣ на знацитѣ по този законопроектъ, сж голѣми. Въ законопроекта сж предвидени по-голѣми санкции, за да се подчертае изрично важноста на тия знаци и да се накаратъ именно общинскитѣ власти, които ще бждатъ натоварени съ грижата за запазването имъ, да се проникнатъ отъ значението на контролата, която тѣ трѣбва да упражняватъ и донесенията, които има да правятъ въ връзка съ тая работа, и да погледнатъ по-сериозно на въпроса, за да се избѣгнатъ въобще повредитѣ, които по незнание или по невежество може да се направятъ на тия знаци. Съ силнитѣ санкции ще накараме общинскитѣ власти да дадатъ по-голѣма гласностъ въ селото за значението на тия знакове и наказателнитѣ санкции, които ще се налагатъ за повреждането имъ.

Тая е била интимната мисълъ, която е накарала съчинителитѣ на този законопроектъ да предвидятъ по-строгички санкции. Действително, на пръвъ погледъ наказанието е доста чувствително, но то е предвидено, защото тия знаци по самото си естество представляватъ една деликатна и важна работа; тѣ мѣчно се поставятъ, мѣчно се поддържатъ, а тѣ сж основата на триангулацията, тѣ сж основата на прецизната нивелация, която се прави въ страната, и ако не се взематъ мѣрки за запазването имъ, трѣбва всѣка година да се харчатъ маса срѣдства за възобновяването имъ и работата, която е направена, да страда, вследствие на това, че по една или друга причина тия знаци изчезватъ отъ повърхността на земята; ще трѣбва да се спре работата на хората, които отиватъ да работятъ по полето, въобщо да се спира цѣлата работа.

Що се отнася до изказаното мнение, да се съгласуватъ тия наказания съ наказанието въ общия наказателенъ законъ — нѣмамъ нищо противъ да се направи това. Добре е да се вземе предъ видъ мнението, изказано отъ г. Ради Василевъ, както и това на г. Антонъ Кантарджиевъ. По отношение повредитѣ на държавния имотъ санкциитѣ трѣбва да бждатъ по-строги, защото ние действително гледаме доста пренебрежително на държавното имущество — щомъ е държавно, склонни сме да туримъ въ дей-

ствие и ножа, и бравата, и чука. А трѣбва да се приучимъ да пазимъ държавното, защото то е създадено съ срѣдствата на народа. Най-сетне този народъ ние трѣбва да го приучимъ да цени и пази това, което е създамъ и което е за общитѣ нужди на страната.

Казахъ още вчера, че искамъ този законопроектъ да мине по реда си, да не минава по спешностъ, за да може народното представителство да си каже мнението по него, да се обсъди той по-обстойно, понеже се предвиждатъ санкции и се товарятъ общинскитѣ власти съ нови задължения. По-добре е да се разгледа този законопроектъ въ комисията и, ако трѣбва да се направятъ нѣкои поправки, да се отнесе въ комисията и тамъ да се направи онава, което народното представителство смѣта, че е необходимо да се направи. (Ръкоплѣскания отъ мнозинството)

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Моля, ще се гласува чл. 5.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. председателю! Азъ повдигамъ въпросъ, че гласуване на второ четене не може да стане, щомъ комисията не се е занимала съ законопроекта. Какво значение ще има работата на комисията, ако приемемъ законопроекта членъ по членъ и следъ това да го пратимъ въ комисията? Нѣма смисълъ, нѣма разумъ въ тая работа!

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Г. министърътъ е съгласенъ този членъ да се отнесе въ комисията, гдето да се направятъ необходимитѣ поправки.

Н. Пждаревъ (д. сг): Не може да се докладва тогава законопроектьт.

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Ще гласуваме чл. 5 съ уговорка, че този членъ ще добие въ комисията необходимата редакция.

Н. Пждаревъ (д. сг): Това не е гласуване!

Х. Мирски (д): Така не може да се гласува.

Министъръ генералъ-лейтенантъ А. Кисовъ: Г. г. народни представители! За да стане гласуването на законопроекта по реда си, нека да се разгледа той въ комисията и следъ това да се приеме на второ четене тукъ. (Ръкоплѣскания отъ сговориститѣ)

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Законопроектътъ отива въ комисията.

Минаваме къмъ разглеждането на точка шеста отъ дневния редъ — докладъ на комисията по провѣрка на изборитѣ.

Ще се разгледа изборътъ въ Егридеренската избирателна околия.

Докладчикъ е народниятъ представител г. Василъ Мариновъ.

С. Мошановъ (д. сг): Той докладва избора вчера.

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Записани оратори нѣма.

Които г. г. народни представители сж съгласни изборътъ въ Егридеренска избирателна околия да се приеме тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, ...

А. Буковъ (з): Чакайте! Кога е докладвано?

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ и министъръ Г. Петровъ: Вчера се докладва.

А. Буковъ (з): Ами днесъ нѣма ли да говори нѣкой?

Председателствувашъ Н. Захариевъ: Нѣма записани. Вчера изборътъ се докладва, днесъ трѣбва да станатъ разисквания. Понеже нѣма записани, ще гласуваме за предложението на комисията, тѣй както се докладва отъ г. докладчика.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Съ предложението за касиране изборитъ въ две секции — както е докладътъ на комисията.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Да, съ предложението за касиране изборитъ въ Долащърската и въ Хатибогларската селски общини.

Които г. г. народни представители сж съгласни изборътъ въ Егридеренска избирателна околия, . . .

А. Буковъ (з): Моля Ви се! Искатъ думата.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Кой иска думата?

А. Буковъ (з): Г. Ачковъ иска думата.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Моля! Г. Ачковъ! Искате ли думата?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Не. (Смѣхъ)

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители приематъ изборътъ въ Егридеренска избирателна околия да бжде утвърденъ, като се касиратъ изборитъ . . .

Н. Пждаревъ (д. сг): Не. Така не може. Утвърждаването на избора става после. Най-напредъ вие трѣбва да решите въпроса съ касирането.

Председателстващъ Н. Захариевъ: . . . въ Долащърската и Хатибогларската селски общини, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

С. Даскаловъ (з) и други отъ земледѣлцитъ: Малцинство е.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Става споръ дали е мнозинство или е малцинство. Моля г. г. квесторитъ да преброятъ гласувалитъ г. г. народни представители.

Които г. г. народни представители сж съгласни съ предложението на г. докладчика, моля, да вдигнатъ ржка.

Отъ сговориститъ: Явно малцинство!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Малцинство. Които г. г. народни представители приематъ да бжде утвърденъ всецѣло изборътъ въ Егридеренската избирателна околия, моля, да вдигнатъ ржка.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: Малцинство.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Малцинство е, г-да! Гласуватъ 40 души.

Г. Василевъ (д. сг): Да се гласува още единъ пътъ.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Моля г. г. квесторитъ да преброятъ точно народнитъ представители, които гласуватъ. (Квесторитъ Н. Гашевски и И. Драгойски преброяватъ гласувалитъ народнитъ представители. Голѣмъ шумъ)

(Силно звѣни) Моля ви се, г-да, седнете всички по мѣстата си.

Приканвамъ господа квесторитъ да преброятъ точно гласовѣтъ.

(Силно звѣни) За да се улесни гласуването, моля всички г. г. народни представители да седнатъ по мѣстата си.

Моля, г. Драгойски, пребройте гласовѣтъ следъ гласуването.

Които г. г. народни представители сж съгласни съ предложението на комисията. . .

С. Мошановъ (д. сг): То се гласува. За първото предложение се получи малцинство и Вие го обявихте.

Председателстващъ Н. Захариевъ: И за дветъ предложения се получи малцинство.

С. Мошановъ (д. сг): Г. председателю! По първото гласуване нѣма оспорване на вота. Вотътъ бѣше: малцинство, и Вие обявихте малцинство. Постави се на гласуване второто предложение — за утвърждаване на цѣлия изборъ — за да се произнесе Народното събрание.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Ще гласувамъ предложението на комисията.

Отъ сговориститъ и националлибералитъ-обединени: То се гласува.

С. Мошановъ (д. сг): Това предложение се гласува най-напредъ и Вие обявихте малцинство.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Понеже става споръ по втория вотъ, по предложението за утвърждаване на избора, по което азъ обявихъ малцинство, ще пристѣпимъ къмъ повторно гласуване за утвърждаване на избора въ цѣлата околия, въ всички секции.

С. Мошановъ (д. сг) и Г. Говедаровъ (д. сг): Да.

Председателстващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сж съгласни изборътъ въ Егридеренската околия да бжде утвърденъ въ всички секции, моля, да вдигнатъ ржка.

М. Бечевъ (д): Малцинство!

Отъ сговориститъ и националлибералитъ-обединени: Болшинство!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Моля квестора г. Драгойски да преброи гласовѣтъ.

Г. Говедаровъ (д. сг): Явно болшинство е.

Квесторъ И. Драгойски (д): Гласуватъ 70 души.

Министър д-ръ А. Гиргиновъ: (Къмъ земледѣлцитъ) Хубава работа ще правимъ!

С. Даскаловъ (з): Нали гласуваме по съвѣстъ!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Гласуватъ за предложението 69 души народни представители. Отъ пристѣпващитъ тукъ, 69 сж малцинство. (Ржкоплѣскания отъ демократитъ. Възражения отъ сговориститъ и националлибералитъ-обединени)

Понеже и двата вота сж малцинство, които сж съгласни . . .

Н. Пждаревъ (д. сг): Какъ може така!

Председателстващъ Н. Захариевъ: Защото нѣкои се въздържаха и не гласуваха при първия вотъ.

Ще пристѣпимъ къмъ гласуване пакъ на предложението на комисията.

С. Мошановъ (д. сг): Това не може. Има единъ придобитъ вотъ: по предложението за касирането на изборитъ се получи малцинство.

Г. Василевъ (д. сг): Убеденъ съмъ, че този, който е провѣрявалъ вота, е направилъ нѣкоя грѣшка. Убеденъ съмъ, че много повече сж гласували и че има неволна грѣшка при преброяването.

Председателстващъ Н. Захариевъ: (Звѣни) Моля ви се! Има думата народниятъ представител г. Иванъ Симеоновъ.

Ц. Бръшляновъ (д. сг): Моля, г. председателю, искамъ да кажа по правилника две думи.

И. Симеоновъ (д): Г. г. народни представители! Изглежда, че не може да се установи чие е болшинството: дали на Сговора с няколко приятели от Народния блок...

Н. Пждаревъ (д. сг): Не поставяйте така въпроса.

И. Симеоновъ (д): Моля, недейте пресича. Когато Ви говорите, азъ мълча. Въпросътъ е ясенъ. Недейте се правятъ все на философи! Азъ мисля, че най-доброто разрешение на въпроса по егидеренския изборъ ще бъде следното. (Къмъ сговориститъ) Ви казвате, че тамъ нѣмало произволи а азъ гледахъ една фотография какъ единъ отъ кандидатитъ яде и пие съ своитъ ахпани и гони избирателитъ. На ловъ ли сѣ ходили, не зная; въ Егри-дере азъ не сѣмъ ходилъ, не зная нищо. Ви претендирате, че тамъ нѣмало произволи и насилия, 70—80 депутати, следъ проучване на следственото дѣло казватъ, че е имало произволи, а комуниститъ се въздържатъ. Тогава дайте да направимъ парламентарна анкета — недейте бѣга отъ нея!

Д. Ачковъ (нац. л. о): Браво, приемамъ. (Ржкоплѣска)

И. Симеоновъ (д): Азъ правя предложение да се проведе парламентарна анкета по егидеренския изборъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Цоню Бръшляновъ по правилника.

Ц. Бръшляновъ (д. сг): Г. г. народни представители! И другъ пътъ е имало подобни случаи и доколкото зная — сега нѣмамъ въ момента възможностъ да ви посоча точно практиката, но старитъ парламентаристи ще си спомнятъ — когато има предложение за касиране на известни секции въ една избирателна околия и това предложение падне, то значи че парламентътъ не иска касирането на избора и изборътъ се утвърждава самъ по себе си, безъ да се гласува отново за неговото утвърждение. Следователно, г. председателю, второто гласуване е абсолютно безпредметно, шомъ като пада предложението за касиране. Ето защо, моля, да се счете, че съ падането на предложението за касиране, изборътъ е утвърденъ и второ гласуване не е нужно.

Отъ земледѣлцитъ и демократитъ: А-а-а!

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Г. г. народни представители! Дълга да заявя, че при дветъ гласувания имаше малцинство. Присѣтствуватъ повече отъ 180 народни представители, а гласуваха само 69.

Г. Говедаровъ (д. сг): Има грѣшка въ преброяването.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Азъ съмъ обявилъ малцинство.

Пакъ нѣма да гласуваме същото предложение.

Има думата народниятъ представителъ г. Асенъ Буковъ.

А. Буковъ (з): Г. г. народни представители! Фактътъ, че и при двата случая се получи малцинство, не е резултатъ на това, че единитъ сѣ били твърдо убедени, че трѣбва да се касира, а другитъ — че непременно трѣбва да се утвърди този изборъ. При обстоятелството, че както искаше вчера г. министрътъ, днесъ не се докладва изборътъ, за да бъде на всѣки единъ ясно за какво ще се гласува, създаде се това положение. Азъ и моитъ другари, доколкото проучихме тоя изборъ, сме за една анкета, обаче нѣма нѣкой, който да предложи анкета и се дойде до положението да се гласува касиране или утвърждаване.

Ето защо ние молимъ да се постави на гласуване предложението за една парламентарна анкета.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министрътъ на земледѣлието и държавнитъ имоти.

Министръ Д. Гичевъ: Г. г. народни представители! Явно става, че съвѣстътъ на народното представителство е смутена отъ предложението на комисията, която иска касирането на изборитъ въ две секции въ една околия, за

която, поне на мнозинството, убеждението е, че изборитъ сѣ произведени подъ знака на единъ много голѣмъ тероръ и то повсемѣстенъ, а не въ две-три секции. И това, споредъ мене, е причината, гдето и тази частъ отъ народното представителство, която искаше касирането на този изборъ, не гласува за касирането на изборитъ въ тритъ секции. Азъ смѣтамъ, че е свършено погрѣшно да се смѣта; както мисли г. Цоню Бръшляновъ, че отрицателниятъ вотъ за касирането на изборитъ въ две-три секции, значи вотъ за утвърждение на изборитъ въ цѣлата колегия. Обратното, това показва, че народнитъ представители сѣ смутени и не можаха да вдигнатъ ръка за касирането на изборитъ само въ тритъ секции, когато, споредъ даннитъ, които тѣ сѣ събрали, и споредъ тѣхното вътрешно убеждение, нередовноститъ не сѣ ограничени само въ тия три секции.

Ето защо смѣтамъ, че това предложение, което иска да се направи една провѣрка на начина, по който сѣ били произведени изборитъ въ цѣлата избирателна колегия, трѣбва да се приеме, защото резултатътъ на тази анкета ще даде възможностъ на депутатитъ отъ тая и оная страна напълно спокойно и по съвѣстъ да дадатъ своя гласъ. И азъ съмъ убеденъ, че особено отъ тая страна (Сочи оппозицията) отъ която винаги сѣ искали анкета и които знаятъ, че анкетата винаги дава по-голѣми гаранции за установяването на истината, отколкото така предварително да бъде взетъ единъ вотъ, нѣма да изпадатъ тоя пътъ въ противоречие съ себе си и ще гласуватъ за предложението, което иска парламентарна анкета за изборитъ въ Егидеренската околия. (Ржкоплѣскания отъ мнозинството)

А. Пиронковъ (д. сг): Г. председателю! Искамъ думата по предложението на г. министра. Трѣбва да се обясни отъ гледището на правилника.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Ние вече гласуваме.

Има предложение отъ комисията за касирането на изборитъ въ две секции — то пропадна. Има второ предложение да се утвърди цѣлиятъ изборъ — и то пропадна. Сега ще гласуваме предложението на г. Иванъ Симеоновъ за парламентарна анкета.

А. Пиронковъ (д. сг): На какво?

Председателствуващъ Н. Захариевъ: На изборитъ въ Егидеренската околия.

Отъ сговориститъ: А-а-а! (Глъчка)

С. Мошановъ (д. сг) Може ли подобно нѣщо?

Отъ земледѣлцитъ: Анкета на изборитъ въ цѣлата околия.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които сѣ съгласни... (Възражения отъ оппозицията)

Д. Ачковъ (нац. л. о): Г. председателю! Азъ искамъ думата. То е ново нѣщо.

Н. Пждаревъ (д. сг): То е ново предложение. По него сѣ необходими дебати.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Моля Ви се, г. председателю! Искамъ думата. Азъ съмъ заинтересованъ, трѣбва Камарата да ме чуе.

Министръ Д. Гичевъ: Следъ анкетата.

А. Пиронковъ (д. сг): Искамъ думата по предложението за анкета.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитръ Ачковъ.

Д. Ачковъ (нац. л. о): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Разглежда се егидеренскиятъ изборъ и азъ,

мисля, че трябва да се чуе моята дума, защото се касае за изразната воля на едно малцинство — турското малцинство — чийто представител се явявам азъ.

Върно е твърдението на г. Симеоновъ, който казва, че не знае къде е Егри-Дере. Той е правъ. 95% отъ народнитъ представители дори не знаятъ къде е Егри-дере, защото пжтищата, които водятъ къмъ Егри-дере, не имъ сж известни.

Нйкой отъ земледлцитъ: Джандаритъ ги знаятъ.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Джандаритъ ги знаятъ — джандари ваши, джандари на сговористи, но мои джандари въ Егри-Дере нма.

В. Кушевъ (нац. л.): Все едно! (Показва едно писмо на турски).

Д. Ачковъ (нац. л. о): На Васъ, млади либерале, който казвате „все едно“, ще Ви кажа, че въ 1923 г. не бше все едно, защото въ 1923 г. секретарътъ на партията, съ писмено пълномощие натовари менъ да представлявамъ партията и да слагамъ кандидатуритъ на тритъ избратели околии.

Обаждатъ се: Кой?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Покойниятъ Кьорчевъ. (Посочва пълномощното) Ето подписътъ на секретаря на партията. Покойниятъ Кьорчевъ тогава натовари менъ, Димитъръ Ачковъ, да върша тая работа. Когато генералъ Савовъ се избираше въ Кошукавакъ, тогава азъ редхъ кандидатуритъ за тритъ околии въ Мاستънлийски окръгъ, като кандидатъ на централното бюро.

Нйкой отъ земледлцитъ: Нма значение това.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Имайте търпение и ще чуете добри работи, отъ които ще останете доволни, но ще чуете и горчиви работи, та ще искате малко вода да пиете, за да ги глътнете.

Захващамъ отъ 1923 г., г. г. народни представители, защото не искамъ да захвана отъ 1914 г., когато по тия краища се произвеждаха избори и се вършеха лудости, които коствуваха много на България. И нека не се забравя — много отъ васъ не знаятъ това — че въ предшестващитъ години на 1923 тамъ се направи единъ бойкотъ на изборитъ. Все поради лудории, подобни на днешнитъ, населението отказа да гласува.

В. Кушевъ (нац. л.): Това факсимилирано писмо знаете ли го, отъ къде е? (Сочи едно писмо на турски)

Д. Ачковъ (нац. л. о): Това фоксимилирано писмо се касае за изборитъ отъ 1927 г. . . .

В. Кушевъ (нац. л.): А така — вижъ, какъ знаешъ!

Д. Ачковъ (нац. л. о): . . . и е дадено отъ мой приятелъ бившъ народенъ представителъ. Това писмо е отъ единъ турчинъ, мой приятелъ! Когато азъ правя тукъ турко-филска политика, азъ съмъ предателъ, а когато вие отъ тукъ (Сочи министерската маса) я правите, вие сте патриоти! За това писмо това мога да Ви отговоря.

Азъ не само не се срамувамъ, но се гордя сж своитъ приятелски чувства и сж своитъ приятелски връзки въ Турция. Ако вие се срамувате, то е друго.

В. Кушевъ (нац. л.): А съ думитъ Ви, казани въ Егри-дере: „Калъчленъ алджкъ, калъчленъ вереджейсъ“ — „Съ калъчъ съмъ я взелъ, съ калъчъ ще я дамъ“ — гордбете ли се?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Никога избора въ Егри-дере не съмъ вземалъ съ калъчъ. Вие сте правителственъ депутатъ, но вие не знаете какво приказвате! Вие вършите престъпление спрямо България.

Въ 1923 г., г-да, се произведоха избори въ Мастънлийския окръгъ. Тогава властуваше Сговорътъ. Генералъ Ру-

севъ командуваше изборитъ. Демократическата партия бше вътре въ Сговора. Искаше да наложи листи начело съ Димитъръ Нейковъ, но тамъ единъ другъ македонецъ, демократъ, Борисъ Мончевъ, членъ на висшия партиенъ съветъ, не се подчини. — „Азъ, казва, съ червена листа нма да излизамъ“ Поставятъ го на почетно мсто въ листата. Не — отказва. Тогава постигнахме едно разбирателство съ г. Мончева, въ листата въ Егри-дере да бжде той пръвъ, Бекиръ Салкъ — вторъ, нашъ — и третъ поставихме другиго. Знаете ли какво стана, г-да! Бихме Сговора — ей-това стана — въпркъ че насилията, които употребиха Сговорътъ, собствено, не Сговорътъ, а заинтересованитъ, бха неимовърни. И сега ще ви кажа всичко. Имайте търпение. Азъ мисля, че когато искате да ме личите отъ мандатъ, който мандатъ не съмъ получилъ по благоволенieto на тогосъ или оногосъ, трябва да имаме търпение да ме изслушате макаръ да вземахъ малко повисока нота, предизвиканъ отъ този приятелъ, националъ либералъ (Сочи В. Кушевъ), който, ако не бхте вие, г-да (Сочи земледлцитъ), съ бинокълъ щше да гледа Парламента, защото азъ — ако не уважавамъ това мсто — като кажа една дума, той не трябва да бжде между васъ.

В. Кушевъ (нац. л.): Тъй ли? Кажи я, де!

Д. Ачковъ (нац. л. о): При изборитъ въ 1923 г. бхх кандидатиранъ въ Кърджалийската околия. И какво мислите? Изборитъ изгубихъ — бхх опозиционеръ — ис азъ не направихъ това, което правятъ сега изгубилитъ депутатски си мандатъ. Азъ подадохъ една контестация съ много лоялно съдържание. Въ нея азъ казвахъ на Народното събрание: „Моля да се провърятъ тия издевателства на властта и, следъ като се установи това, което азъ твърдя, отказвамъ се отъ тая висока честъ, да представлявамъ тази околия, нека я представляватъ вашиятъ избраникъ Милевъ и Хамамджията Исмаилъ; нека тъ представляватъ Сговора“. И, знаете, г. Иванъ Симеоновъ бше въ нея камара председателъ на комисията по проврърка на изборитъ. Тоя добросъвестенъ човкъ съ своитъ другари единодушно постанови анкета. И вие мислите, че азъ бхх отъ ония наивници, каквито ги има, че да вървамъ на тогавашната властъ — че като е взела комисията решение за анкета, тая анкета непременно ще дойде въ племун да се разглежда?! Боже съхрани! Не бхх тоя наивникъ. Търпхъ си четири години, мандатътъ на камарата ми на анкетата си остана въ архивата на комисията по проврърка на изборитъ.

Министъръ Д. Гичевъ: Така бше при Сговора, бай Ачковъ.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Това твърдя, г. министре, за единъ случай известенъ, за да мога да ви кажа, че, като противовесъ на пфсенъта, която може да пбе нашиятъ добъръ другаръ Петко Росенъ „деветъ години боленъ лежахъ, мамо“, азъ мога да кажа: деветъ години пжтъ пжтувахъ, въ къщи не се върнахъ, за да мога тукъ да дойда. (Смхъ. Ржкоплъскания)

Г. п. Христовъ (д): Съ благоволение.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Не съ благоволение. Пакъ ще пжтувамъ, ако потрбба, млади момко. Менъ не ме избира никой по благоволение. Азъ въ Егри-деренско, Мъстанлийско и Кърджалийско нмамъ политически организации задъ гърба си. Нито въ едно село нмаме политически организации, освенъ въ Кърджалий. Но азъ за това турско население съмъ единъ уважаванъ Ачковъ ефенди и за тоя Ачковъ ефенди гласуватъ тб. Да ви кажа защо. Сговоръ ли е на властъ, други ли сж на властъ, тамъ министерството не е мбродавно. По тия краища има дерибенъ; дерибентъ управляватъ, която и властъ да е. Презъ всичкото време на моето подвизаване изъ тия краища азъ съмъ се борилъ противъ дерибентъ. Тия дерибен докараха тоя край, както неотдавна ви заявихъ, да се храни населението съ трева: обраха тоя народъ. Азъ вскй пжтъ съмъ се явявалъ неговъ защитникъ и затова получавамъ гласоветъ му. Така бше и въ 1923 г., така бше и въ 1927 г. Много има тукъ отъ моитъ лични и политически приятели, които ще потвърдятъ това. Стамболовата партия въ коалиция съ Сговора — пекаля — имаше единъ земледлецъ, който ги лъга до Великденъ; а тоя земледлецъ бше уважаемиятъ г. Георги Марковъ, който ги води до Възкресение и ги тупна нкъжде отъ гърба си — и ги разговори, безъ много

церемонии, въ къщата на Сговора: отидете сега да пратите комбинации!

Министъръ Д. Гичевъ: Малка е била, мамо, излъгала се!

Д. Ачковъ (нац. л. о): Малка е била, мамо, излъгала се! — Но тогава уважаемитъ г. г. Статевъ и Юртовъ, както и онзи Ангеловъ, който много се гнуси отъ Сговора, се наредиха въ Сговора. Ама казвамъ за моята работа — тамъ азъ нѣмамъ гласъ. Казватъ: „Ти не си предвиденъ въ комбинацията“.

Г. Юртовъ (нац. л. о): Не е вѣрно. (Смѣхъ всрѣдъ мнозинството)

И. п. Рачевъ (з): Явявашъ се въ опозиция!

Д. Ачковъ (нац. л. о): Поправката на Юртовъ приемамъ. — Казахъ: „Партията е съ Сговора, и ти ще дойдешъ пикала“. И ми казаха: „Иди се приготи въ колегията“. Отивамъ азъ при моитъ приятели и имъ казвамъ: „Досега стражаритъ ви гониха, ама сега нѣма вече да ви гонятъ, защото заедно съ властѣта ще правимъ избори; никой отъ никого не трѣбва да го е страхъ“. Какво стана? Докато редятъ листата, бай Юртовъ се наредилъ до Славейко Василевъ наедно, другъ не знамъ съ кого — за Ачковъ нѣма мѣсто. Хайде сега ти дигай знамето на Стамболова! И тогава, г-да, какво направихъ азъ. (Оживление) Ехъ, да бѣхъ по-младъ, когато имахъ зѣби, щѣхте да бѣгате на три метра отъ мене. (Смѣхъ) Въ 1927 г., пакъ разчитайки на себе си, азъ получихъ следния резултатъ: бия Сговора три пѣти въ Егридеренско, въ околийскитъ центрове, и тамъ, гдето ми върви автомобилътъ, а именно: въ Акъ-Бунаръ, стамболовиститъ, въ скоба „Ачковъ-Ефенди“ — 340 гласа, а за Сговора 82 гласа. Въ Егри-дере 459 гласа за менъ, а за Сговора 98 — забележете, при тероръ, какъвто и сега има тамъ; тогава, въ 1927 г., самъ се боря и получавамъ 459 гласа, а въ последнитъ избори — отъ изборното дѣло ще видите това — при „терора“, който се е упражнявалъ, както твърди г. министърътъ, получавамъ 450 гласа самъ азъ.

Министъръ Д. Гичевъ: Избѣгаха заради Сговора и отъ тебе. (Смѣхъ)

Г. Говедаровъ (д. сг): Това е много остроумно, безъ да е вѣрно.

С. Василевъ (д. сг): Тоя Сговоръ го сънувате и ношно време.

З. Поповъ (з): Има защо да го сънуваме.

С. Василевъ (д. сг): Трѣбва да го забравите.

З. Поповъ (з): Азъ Ви слушахъ речъта въ с. Батембергъ, Разградско. Има защо да го сънуваме.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Въ с. Союджикъ, което се споменава въ контестацията за туй, че въ него имало голѣмина-силния, за щастие, това никѣде не е констатирано, макаръ тоя младъ либералъ (Сочи В. Кушевъ) да казва, че имало голѣмъ тероръ — посмали малко. Никѣде не е писано нищо, отъ никѣде не е имало оплакване за тероръ. Контестацията е тукъ и може да се види. Въ с. Союджикъ азъ самъ въ 1927 г. — „Ачковъ-Ефенди“ — получихъ 319 гласа, демократитъ, Левъ Кацковъ — 12 гласа, а Сговорътъ получи само 147 гласа. Въ околийския центъръ ще видите, че демократитъ и Сговорътъ сѣ получили много по-малко гласове.

Въ Акъ-Бунаръ Ачковъ получава 340 гласа, Демократическия сговоръ — 82 гласа, демократитъ, Левъ Кацковъ, — 40 гласа.

Въ Джебилъ-Огларъ получавамъ 305 гласа, а сега имамъ 200 и толкова гласа. Г. министъръ Гичевъ може пакъ да повтори, че това намаление се дължи на ортаклъка ми къмъ Сговора!

Въ Мاستъили, пакъ околийски центъръ, получавамъ 312 гласа — азъ се боря пакъ самъ — Демократическия сговоръ получава 288 гласа, а демократитъ — 151.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Тамъ единични листи ли имаше?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Не единични, но „Ачковъ-Ефенди“ се бори начело на листата и съ едни голѣми усилия можа да кандардиса, съ голѣмъ рискъ, единъ човѣкъ да бѣде втори въ моята листа, защото тогава му бѣше възпрепятствувано. Защото и тогава г. генералъ Русевъ правѣше такава сокашка политика — посочваше писма, че съмъ искалъ да предамъ тоя край на други. Да, тоя г. Русевъ, когато азъ ще нарека тукъ душегубецъ (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството), той, който взема душата на други, който уби тѣлата имъ, искаше да убие моята душа, съ убиване на моята честъ, безъ да се свѣни, че азъ съмъ баща на много-числено семейство, и ако за мене не искаше да мисли, то поне за моитъ деца трѣбваше да помисли. И азъ, за тая му подлостъ, за тая му мърсотия, му казахъ преди една година въ коридоритъ на Събранието, безъ да бѣхъ тогава депутатъ, че той е способенъ да коли само вързани земледѣлци. (Рѣкоплѣскания отъ мнозинството) Азъ имахъ тая смѣлостъ да му кажа тогава това.

Г. п. Христовъ (д): Русевъ е душегубецъ, но ти пакъ отиде съ Сговора.

Д. Ачковъ (нац. л. о): На тоя момѣкъ (Сочи Георги п. Христовъ) ще кажа защо отидохъ съ Сговора. Защото, когато се разглеждаше избирателниятъ законъ, уважаемиятъ министъръ-председатѣль г. Мушановъ, тогава опозиционеръ, заедно съ други добри българи, загрижени за съдбата на Парламента и на партиятъ, какво ще се прави при тоя новъ законъ, който цели унищожението на малкитъ партии — г. Мушановъ живъ и здравъ се върна отъ Ангора, може да засвидетелствува най-после, и вѣрвамъ въ неговата добросъвестностъ — каза въ тремоветъ на Камарата: „Да ви кажа, предстои ни една страшна дейностъ. Съ дявола ще отида, ще дамъ декларация за друга партия“ — не искамъ да кажа за коя — „но ще дойда въ Камарата“. И, поради това създадено положение, докато азъ потърся дявола, намѣрихъ го въ прегръдкитъ на г. Мушанова. Ето защо азъ се съортачихъ съ Антихриста, както Вие искате да кажете! Налагатъ се лонѣкога политически комбинации, млади момко, безъ които не може да бѣде. Това сега извършихте и вие.

Г. п. Христовъ (д): Каква жертва сте направили за българската общественостъ.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Да, за българската общественостъ. Когато провървите, ще се убедите колко съмъ билъ азъ заедно съ душегубци.

Г. г. народни представители! Касае се да си обяснимъ сега какво е ставало въ Мастъилийски окръгъ. Въ Мастъилийски окръгъ нѣмаше насилия. Азъ много съжалявамъ, че лицето, което много уважавамъ, безъ да бѣде добре освѣтлено — г. министърътъ на земледѣлието и държавнитъ имоти — съ единъ замахъ иска да реши съдбата на избора, че тамъ...

Министъръ Д. Гичевъ: А, не. Дай, Боже, анкетата да ме опровергае!

Г. Говедаровъ (д. сг): Анкета може да става само за изборитъ въ две избирателни секции.

Министъръ Д. Гичевъ: Може да е имало пълненъ редъ. Анкетата не предрешава въпроса.

Г. Говедаровъ (д. сг): Обаче анкетата не е върху цѣлия изборъ.

И. п. Рачевъ (з) Вие нали сте привърженици на анкети?

Г. Говедаровъ (д. сг): Винаги.

И. п. Рачевъ (з): Тогава защо ги отбъивате?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Насилия не е имало. Не е имало поради характера на населението. Когато упражните насилия върху турското население, ще имаше обратни резултати. То никога не допуска да се тормози, да се изтезава.

Х. Родевъ (нац. л.): Това не е вѣрно. Анджакъ върху турцитѣ ставатъ най-много насилия.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Сега по-ясно ще ти го кажа: когато турци се борятъ едни срещу други, може да има насилия, но за хатѣра на гяурина — тѣ не търпятъ насилие върху свои сънародници.

Г. п. Христовъ (л): Русевъ е душегубецъ, но Вие пакъ се съюзяхте съ него.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Ще Ви кажа, господине, едно: никъде нѣма оплаквания. Недейте злослови, недейте използува голѣмото си положение на болшинство. Тиранията отъ къде дойде? Парламентарната тирания е по-страшна, отколкото другата тирания. Вие ако заемете тая поза, да мѣтате приказки съвършено измислени отъ вашитѣ глави, безъ да има едно доказателство въ книгата, вие вършите престѣпление спрямо васъ и спрямо мандата, който имате, за да сѣдните като депутати.

Едно нѣщо има, което не може да се откаже: страшна бѣше борбата въ Мистанлийския окръгъ не съ оппозицията, но съ голѣмитѣ желаниа да заематъ тия мѣста лица, които не бѣха желани. Борбата въ Кърджали бѣше между приятелитѣ на Сговора. Никой нѣма да откаже това. И отъ 19-тѣ дни, които предстоеха за агитация, 14 или 15 дни се употребиха въ борби на едни съ други. И трѣбваше да чакаме да се свършатъ тия борби, за да могатъ да се наредятъ листитѣ. Само 5 дни ни оставаха за туй. Имате доказателства за това, което ви приказвамъ, въ изборнитѣ дѣла на нѣкои други околии отъ сѣщия окръгъ. Има и още по-голѣми курйози: има констатации въ известни околии отъ сговорани, противъ неправилността на изборитѣ! Това доказва всичко онова, което азъ твърдя.

Г-да! Абсолютно никакви нарушения нѣма, въ смисълъ, че не е възпрепятствувано на който и да било избирателъ по време на изборитѣ. Ни едно оплакване нѣма отъ ни единъ избирателъ, че е билъ пипнатъ съ прѣстъ. Срѣднахте ли изборъ отъ тѣзи, които утвърдихте, въ който да не е билъ, да не е преследванъ, да не е затварянъ нѣкой избирателъ? Тукъ такова нѣщо нѣма.

И днесъ вие, следъ като видѣхте и констатирахте всичко това, което е станало, какъ сега ще приемете да се анкетирате отново изборѣтъ?

Е. Шидерски (з): Вие ржкоплѣскахте преди малко на предложението за анкета.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Ржкоплѣскахъ, за да докажа, че не се боя отъ анкета за тия две секции, за които се казва, че тамъ сѣ станали голѣми безобразия. Азъ не се отказвамъ и сега. Но г. министърътъ, който се противопоставя на тази анкета, иска флагрантно да наруши правилника и парламентарния редъ. Вървете, г-да, по този път! Следъ моето 9-годишно пътуване азъ още се надѣвамъ, че има време да пътувамъ, но едно не забравяйте — по-страшни дни и по-сѣмѣли борци съмъ видѣлъ, но тѣ си заминаха безславно, азъ останахъ.

Е. Шидерски (з): Кажете, какви безобразия се вършеха въ ямболския изборъ?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Азъ ямболския изборъ не защитавамъ. Не съмъ билъ въ Ямболъ. Вие ми кажете азъ, избраникътъ отъ Егридеренска околия, какво направихъ.

Е. Шидерски (з): Срещу 800 гласа на Сговора се получи единъ гласъ за Народния блокъ. Това е срамътъ!

Д. Ачковъ (нац. л. о): Азъ ще ви кажа друго, щомъ ме заставяте да ви кажа. Сговорътъ три пѣти взема избора въ Хатибогларъ; то му е давало всички гласове и утре ще ги даде на новитѣ властници, понеже Хатибогларъ и Чорбаджиларъ сѣ погранични села и не даватъ на оппозицията,

по известни причини, гласове. Недейте ме кара да ви казвамъ, по коя причина пограничитѣ села не гласуватъ за оппозицията. Въ пограничното село Хатибогларъ въ 1927 г. не получихъ нито единъ гласъ, а въ Чорбаджиларъ получихъ три гласа, макаръ тогава да бихъ правителството въ околйскитѣ центрове. Това е положението и затуй азъ казвамъ, че приказватъ хора, които не познаватъ условията въ тая околия.

Но, преди да заключа, г-да, ще ви кажа, че тамъ нито за „буйнитѣ“ му коси, нито за „хубавитѣ“ му жѣби уважаватъ Ачкова. Тамъ го уважаватъ, почитатъ го и гласуватъ за него по една причина, както ви казахъ — че всѣкога, въ всѣко време, неизмѣнно съмъ се застъпвалъ за интереситѣ на това население. Противъ кого мислите? Противъ българскитѣ ли правителства? За честта на всички български правителства ще кажа, че това население, като меншество, е толерирано отъ официалната власт; толерирано бѣше вчера, толерирано е днесъ още повече, утре пакъ ще бѣде толерирано, защото такива сѣмъ разбирания на българския народъ. И въ името на тия разбирания азъ съмъ се явилъ защитникъ на това население — не да го пазя отъ българското правителство, което го пазя преди мене, а да го пазя отъ злосторници българци, отъ дерибей. Азъ съжалявамъ, че отсъствува г. министърътъ на жѣлѣзницитѣ, който въ мое прѣсъствие разправяше за беззакония въ миналото на известни чиновници. Нито г. министъръ Гичевъ, нито г. министърътъ на вътрешнитѣ дѣла, нито г. министърътъ на благоустройството, които присѣствуватъ, ще откажатъ, че това население пѣшка подъ злата воля, подъ престѣпната воля на чиновници, на служители, които безконтролно вилѣятъ и срещу чиито престѣпни действия навсѣкѣ съмъ издигалъ гласъ. Азъ съмъ готовъ навсѣкѣ и всѣкога да се застъпя за това население, независимо отъ мнението на тоя чирпански народенъ представител. (Сочи В. Кушевъ)

З. п. Захариевъ (з): Въ такъвъ случай то пакъ за Васъ ще гласува.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Недейте се безпокои за тази работа. Когато азъ съмъ агитиралъ, никогажъ не съмъ агитиралъ противъ българското правителство. Провѣрете този фактъ, и ако единъ турчинъ ви каже, че азъ, „Ачковъ-Ефенди“, съмъ агитиралъ противъ българското правителство, вие имате право да ме заплюете и да ми кажете, че съмъ безчестникъ. Ачковъ не може едно инородно население да го увещава да си даде гласа противъ едно правителство. Азъ съмъ говорилъ, че ако бѣда избранъ, тия беззакония, тия дерибейства ще престанатъ не чрезъ моята сила, но чрезъ влиянието, което ще упражня предъ българското правителство, за да вземе мѣрки и да премахне това безредие, това беззаконие, което съществува.

Азъ ще ви кажа защо вие всички така се смутихте отъ тая работа. Вие влѣзохте въ единъ чикмакъ-сокакъ, както казватъ турцитѣ. Тоя чикмакъ-сокакъ е следниятъ: съ касирането на изборитѣ въ две секции вие отрѣзвате единъ турчинъ, който е отъ добритѣ граждани на Кърджали. Да не мислите, че тамъ се печелятъ гласове съ публични речи и съ политически убеждения! Тамъ каквото Ахмедъ е казалъ на ухото на Асанъ, това ще бѣде. А тия Ахмедовци и Асановци сѣмъ много малко.

Х. Родевъ (нац. л.): Тѣй ли вземахте Вие мандата си?

Д. Ачковъ (нац. л. о): Всѣки пътъ така.

Х. Родевъ (нац. л.): Съ казване на ухото! Вие си претворечите.

Д. Ачковъ (нац. л. о): Моля Ви се. Азъ не бъркамъ, азъ не мога да изопачавамъ истината. Тамъ, уважаеми приятелю — ако искашъ да ти прочета документи отъ миналото — избирателътъ крие бюлетината подъ езика си, въ кръпкитѣ на скжсанитѣ си потури я зашива; тамъ избирателътъ не демонстрира „такъвъ съмъ“, „онакъвъ съмъ“, а като отиде да гласува, ще отшие кръпката и ще даде бюлетината за този, за когото той си иска. Това нѣщо е било въ миналото, имамъ документи, изнесълъ съмъ ги и въ моята констатация въ 1923 г., която бѣше уважена отъ комисията.

Г. г. народни представители! Азъ съжалявамъ, че не мога да говоря работи, които могатъ преди всѣко да побъркатъ на българското правителство, защото за менъ нѣма земледѣлско, нѣма демократическо правителство, а

има българско правителство, правителство на българската държава. И затова азъ не искамъ да изнеса всичко, за да не подсказатъ тия хора, които подмѣтаха, защото не желая да турямъ прѣти въ държавната колесница. Но ще забележа, недейте моля, оскърбява това население, недейте го тормози. Не се касае за Ачковъ; касае се за върховни интереси на това население, което поради беззаконията не скрива и казва: „България е добра и правова страна, но българскитѣ закони достигатъ до Айдогмушъ; отъ Айдогмушъ нататѣкъ нѣма български закони, а има чиновнически произволи“. Разсѣйте въ това миролюбиво население, въ това добро турско население това убеждение, премахнете го и му дайте доказателства, че тамъ, където се простира българската власт, има правда, има законъ. (Ръкоплѣскания отъ националибералитѣ-обединени)

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ В. Мариневъ (д): Г. г. народни представители! Решението на комисията по провѣрка на изборитѣ е да бждатъ касирани изборитѣ само въ две секции, Хатибогларската и Долащърската, което решение бѣше единодушно, но понеже се направи предложение да се направи анкета, за да не изпаднемъ въ противоречие съ избирателния законъ, позволете ми да ви прочета за кои села е подадена контестація, . . .

Г. Говедаровъ (д. сг): Въ цѣлата околия не може да става анкета.

Докладчикъ В. Мариневъ (д): . . . за да се знае дали ще бжде анкетиранъ изборътъ въ цѣлата околия или само изборитѣ въ дветѣ села, които се иска да бждатъ касирани, или пъкъ изборитѣ въ ония села, за които е подадена контестаціята.

Въ подадената контестація се казва: „Тѣхната подготовка започна съ назначението на нѣкой си Иванъ Димитровъ за времененъ окръженъ управителъ въ окръга и въ последствие титуляръ такъвъ. Десетъ дена подиръ избора сѣщиятъ господинъ докара въ гр. Кърджали петдесетина декласирани типове, безъ име, безъ да ги познава гражданството, за да може въ последствие да се оплаче отъ тѣхнитѣ насилия. Това бѣха неотговорнитѣ фактори, които тормозеха избирателитѣ отъ цѣлия окръгъ.“

„Започна тормозътъ надъ българскитѣ граждани, предимно българитѣ въ дветѣ административни околии — Мاستанлийската и Егридеренската“.

По-нататѣкъ въ контестаціята се изброяватъ изстѣпления и фалшификациитѣ въ следнитѣ общини на Егридеренската околия: Тозезирска, Соуджикска, Алфатлийска, Читаклжедитска, Оташлийска и Долащърска. Това сѣ общинитѣ въ Егридеренската околия, за които въ контестаціята е конкретизирано, че изборитѣ въ тѣхъ трѣбва да бждатъ касирани. Общинитѣ въ Егридеренската околия, за които нѣма никакво оплакване, сѣ: Акбунарска, Петковска, Лавудевска и Егридеренска. За изборитѣ въ общинитѣ Джабашлийска, Кючуквиранска, Хатибогларска и Чорбаджиларска отъ Мастанлийска околия сѣщо така е поискано касирането имъ. Обаче за изборитѣ въ селата Шехъ-Джумая, Джебилъ-огларъ и Мастанли не е искано никакво касиране, защото не сѣ посочени никакви нередовности. Още навремето е прието, че изборитѣ въ тия села сѣ произведени при спазване на реда и закона.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Въ контестаціята има едно общо искане.

Докладчикъ В. Мариневъ (д): Ще го кажа. — Следъ като се изброяватъ селата така, както ви ги казахъ, по-нататѣкъ се казва: (Чете) „Всичко това ясно показва какво е било настроението на турското население къмъ блока и къмъ неговитѣ кандидати, а сѣщо така и резултатитѣ отъ насилията, които, ако не сѣществуваша, щѣха да се получатъ свършено други резултати. Вие, г. г. народни представители, които въ своето болшинство знаете най-добре, че и вашитѣ избиратели сѣ минали презъ тоя насилнически огънь, за да ви изпратятъ да възстановявате една легална властъ“ . . .

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Кажете какво се иска на края въ контестаціята.

Докладчикъ В. Мариневъ (д): Ето какво се иска: (Чете) „Молимъ произведенитѣ избори за XXIII-то Народно събрание на 21 юний 1931 г. да бждатъ касирани като насилнически и несъобразни съ свободно изразената воля на избирателя“. Не е казано нищо за околията, но народното представителство ще го разбере.

З. п. Захариевъ (з): То се разбира.

Г. Говедаровъ (д. сг): Това е голословно твърдение, неподкрепено съ факти. Комисията е намѣрила, че само въ две села има набелязани факти, които ще трѣбва да се провѣрятъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на земледѣлнето.

Министъръ Д. Гичевъ: Вземамъ думата, за да поясня — съ цель да се избѣгнатъ всѣкакви недоразумения — смисъла на анкетата, която смѣтамъ, че трѣбва да се произведе. Азъ не намирамъ, че можемъ да решимъ да правимъ анкета въ едно, две, петъ или въ повече села. Народното представителство ще реши да се направи парламентарна анкета, която ще има за задача да провѣри оплакванията, изнесени въ контестаціята. За колко села се касае, въ момента това нито зная, нито ме интересува. Ние ще провѣримъ тия оплаквания, . . .

Г. Говедаровъ (д. сг): Конкретни факти.

Министъръ Д. Гичевъ: . . . които сѣ посочени въ контестаціята. Дали обхващатъ цѣлата околия, или едно, или две села, ще видимъ. Значи, иска се анкета за провѣрка на изнесенитѣ въ контестаціята нарушения.

Г. Говедаровъ (д. сг): На изнесенитѣ факти. Има разлика. Ако се касае за голословни твърдения, които вашата парламентарна комисия е намѣрила, че сѣ безъ значение, нѣма защо да се прави анкета. Азъ искамъ да поясните Вашата мисль, г. министре. Трѣбва да стане провѣрка на изнесенитѣ факти.

Министъръ Д. Гичевъ: Анкетата ще каже, дали сѣ голословни твърденията, или сѣ факти.

Г. Говедаровъ (д. сг): Азъ смѣтамъ, че тоя фактъ — фактътъ, че парламентарната провѣрочна комисия, както каза г. докладчикътъ, единодушно е намѣрила, че може да става дума за касиране изборитѣ само въ две общини — е важенъ за насъ, вие не бива да го прескачате и по косвенъ пътъ да изказвате недовѣрие на тая комисия и да я бламирате.

Х. Родевъ (нац. л): Никой не изказва недовѣрие на комисията, г. Говедаровъ. Вие не трѣбва да плачете за тая комисия, недейте става нейнъ адвокатъ. Тя си има своитѣ членове и постоянно присѣствие, и ако тѣ се чувствуватъ бламирани, ще взематъ актъ отъ това.

Г. Говедаровъ (д. сг): Тая комисия не е ваша, тя е еманация на Парламента, представлява цѣлия Парламентъ, и азъ, като депутатъ, съмъ длъженъ да защитя нейния престижъ.

А. Капитановъ (з): Решението на комисията не е задължително за насъ. Ние имаме право да го коригираме, като съберемъ доказателства.

Х. Родевъ (нац. л): Ние искаме да установимъ истината и затова ще извършимъ анкета.

Г. Говедаровъ (д. сг): На базата на лансирани твърдения и на посоченитѣ факти.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата народниятъ представител г. Иванъ п. Василевъ.

И. Василевъ (з): Г. г. народни представители! Азъ мога да изнеса другъ единъ фактъ, който показва, че

самата комисия, когато е вземала своето решение, не е имала всичко пред вид. На мене е възложен докладът на кърджалийския избор. Като отворих книгата по този избор, видях между тях и следният дѣла по егридеренския избор, които дѣла комисията не е имала пред вид, когато е вземала своето решение. Ето едно обстоятелство, което би могло да се провери от анкетата.

Г. Говедаровъ (д. сг): Върнете избора въ комисията.

Нѣкой отъ сговориститѣ: Г. председателю! Искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Не мога да Ви дамъ думата. На г. Ачковъ думата се даде, понеже е избраникъ отъ тая околия. Нѣма предложение за касиране на избора въ цѣлата околия, за да говорите по него, а има предложение за парламентарна анкета.

Н. Пждаревъ (д. сг): По това предложение искамъ думата.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Съгласно правилника, анкетните комисии сѣ длѣжни да се ограничаватъ въ проверяване само на въпроситѣ, възбудени въ изборитѣ протоколи и въ подаденитѣ контестации.

А. Капитановъ (з): Това е то.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Следователно, народното представителство нѣма защо да се бои, че парламентарната анкета ще отиде да засѣгне и други избирателни секции. При това уяснение азъ вѣрвамъ, че цѣлиятъ Парламентъ ще се съгласи съ предложението за анкета.

Ще пристѣпимъ къмъ гласуване на предложението за анкета.

Н. Найденовъ (д. сг): Г. г. народни представители! Има направено предложение отъ г. министра на земледѣлието да се анкетира изборътъ, предметъ на разглеждане днесъ. По това предложение, струва ми се, че имаме право да се изкажемъ.

Г. председателятъ много право обърна внимание върху разпоредбата на чл. 33 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, който е законъ за Събранieto. Алинея втора на чл. 33 отъ правилника казва: (Чете) „Анкетните комисии сѣ длѣжни да се ограничаватъ въ проверяване само на въпроситѣ, възбудени въ изборитѣ протоколи и въ подаденитѣ въ срокъ контестации“.

А. Буковъ (з): Въ избирателния законъ е допълнено: и въ всички заявления, подадени до това време до прокурора.

Н. Найденовъ (д. сг): Моля, не ме прекъсвайте. — Имате доклада на г. докладчика, който представлява комисията. Комисията по проверка на изборитѣ е счела, че трѣбва да спре вниманието си само върху две секции; всички други оплаквания тя е оставила безъ послѣствие. Логично е, въ духа на правилника е, анкетната комисия, която вие ще изберете, да се ограничи само съ анкетиране изборитѣ въ тия секции, на които се е спрѣла комисията по проверка на изборитѣ.

Х. Родевъ (нац. л): Това ли е Вашето мнение като бившъ председател на Народното събрание?

Н. Найденовъ (д. сг): Нѣма да Ви направя честта да Ви отговоря.

И. Василевъ (з): Четете правилника, а не го разбирате. Язък!

Н. Найденовъ (д. сг): И Вашиятъ председател така тълкува правилника — че анкетната комисия не може да излѣзе отъ тѣзи граници, иначе тя ще влѣзе въ противоречие съ комисията по проверка на изборитѣ.

Ето защо азъ моля председателството да изпълни своя длѣгъ и при гласуване предложението за анкета, за да нѣма после спорове, да се каже въ него до къде анкетната комисия ще отиде въ проверката си.

Министъръ Д. Гичевъ: Споредъ правилника, г. Найденовъ.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Моля ви се, г-да, азъ ще се постарая да приложя правилника така, както е написанъ, а не споредъ разбиранята на отдѣлни народни представители. Алинея втора на чл. 33 говори за правата на анкетните комисии. Казва се, че анкетните комисии сѣ длѣжни да се ограничаватъ въ проверяване само на въпроситѣ, възбудени въ избирателните протоколи и въ подаденитѣ въ срокъ контестации. Не се казва: и въ решението на комисията по проверка на изборитѣ. Въ тази анкетна комисия, която ще представлява народното представителство, ние трѣбва да имаме пълната вѣра, че ще изпълни точно алинея втора отъ чл. 33.

Прочее, ще пристѣпимъ къмъ гласуване предложението на г. Иванъ Симеоновъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Моля, позволете г. председателю.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Моля, г. Пждаревъ, въпросътъ е изясненъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Изясненъ за Васъ, г. председателю.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сѣ съгласни съ предложението на г. Иванъ Симеоновъ, да се анкетира изборътъ въ Егридеренска избирателна околия, като анкетната комисия се съобрази точно съ предписанието на алинея втора отъ чл. 33 отъ правилника за вътрешния редъ на Народното събрание, моля, да вдигнатъ рѣжка. Мнозинство, Събранието приема.

Н. Пждаревъ (д. сг): Не давате да се дебатира по въпроса дали трѣбва да се допустне анкета или не.

А. Капитановъ (з): То се свърши.

И. Василевъ (з): (Къмъ Н. Пждаревъ) Много късно си се сѣтилъ!

С. Мошановъ (д. сг): Предлагаме въ анкетната комисия да влѣзе г. Пиронковъ като представител на заинтересованата страна.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Председателството предлага анкетна комисия въ составъ: народнитѣ представители г. г. Борисъ Ецовъ, Анастасъ Капитановъ и Александъръ Пиронковъ.

Които сѣ съгласни, моля, да вдигнатъ рѣжка. Мнозинство, Събранието приема.

А. Пиронковъ (д. сг): Азъ не знамъ турски езикъ, а тамъ населението е турско. Г. Кемилевъ знае турски.

А. Капитановъ (з): То се свърши.

Х. Родевъ (нац. л): Тѣ не говорятъ турски.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Има думата г. министърътъ на вътрешнитѣ работи.

Министъръ д-ръ А. Гиргиновъ: Г. г. народни представители! Понеже г. г. министритѣ сѣ заети, ще моля да се съгласите да вдигнемъ заседанието, толкова повече, че по втория изборъ, който трѣбваше днесъ да разглеждаме, кошукавашкиятъ, е изказано желание отъ г. д-ръ Сарафовъ, който е боленъ, да присѣдствува тукъ, когато се разглежда този изборъ.

Предлагамъ за утрешното заседание да имаме следния дневенъ редъ:

1. Второ четене законопроекта за измѣнение и допълнение на закона за акцизитъ и патентовия сборъ върху питиетата.

2. Второ четене законопроекта за запазване на построенитѣ триангулаци и нивелачни знаци.

3. Второ четене законопроекта за амнистия на нѣкои нарушения.

4. Първо четене законопроекта за прибавяне нова алинея къмъ чл. 321 отъ закона за народното просвѣщение, и

5. Докладъ на комисията по провѣрка на изборитѣ разискване по избора въ Кошукавашка избирателна околия.

Председателствуващъ Н. Захариевъ: Които г. г. народни представители сѣ съгласни съ предложението отъ г. министра на вътрешнитѣ работи дневенъ редъ за утрешното заседание, моля, да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 18 ч. 55 м.)

Подпредседателъ: Н. ЗАХАРИЕВЪ

Секретари: { **ВАС. МАРИНОВЪ**
Т. ХР. МЕЧКАРСКИ

Началникъ на Стенографското отдѣление: Д. АНТОНОВЪ